

ZATERDAG
10 SEPTEMBER
2022

OUDE KERK
HELVOIRT
19.00 UUR

OPEN KERK
VOORAF

HELVOIRT
Orgelspel

24ste ZONDAG DOOR HET JAAR

Thema

*Eucharistie vieren:
Ritueel van solidariteit met elkaar
en met wie dan ook*

Komende vieringen Open Kerk

Zaterdag	24 september	19.00 uur	Viering
Zaterdag	8 oktober	19.00 uur	Viering
Zaterdag	22 oktober	19.00 uur	Viering

Voor wie de vieringen van Open Kerk
mogelijk wil blijven maken:
NL80 INGB 0006 2320 91
t.n.v. Open Kerk Helvoirt
website: www.openkerkhelvoirt.nl

OPEN KERK

HELVOIRT

INTREDELIED

*Aan wat op aarde leeft,
geeft Gij hetzelfde brood.
En wie er U om smeekt,
wordt met uw Geest gedoopt.
Geef ons dezelfde taal
om uw Woord te verstaan.
Bewaar ons in uw hand,
bewaar ons in uw Naam.*

*God die ons heeft voorzien
en kent bij onze naam
die ons ten leven riep
en houdt in het bestaan.
Gij hebt ons voorbestemd
te lijken op uw zoon
die mens is zoals wij
en in ons midden woont.*

WELKOM

Na een pauze van zes zinderende zomerweken komen we vanavond weer bijeen voor een viering rond brood en beker. Dit ritueel is gericht op solidariteit met elkaar en met wie dan ook. Met dit ritueel treden we in het voetspoor van Jezus. Vooral in het evangelie van Lucas gaat hij regelmatig aan tafel met mensen van allerlei slag, met zijn vrienden maar ook met zijn tegenstanders. Dat was toen al heel revolutionair en kan ook ons redden uit de verdeeldheid in de kerken en de wereld van nu.

Bijzonder welkom dus vanavond hier,
wie u ook bent, omwille van elkaar, in Gods naam.

LIED

*Wij zijn in hem gedoopt
Hij zalft ons met zijn vuur.
Hij is een bron van hoop
in alle dorst en duur.*

*Wie weet vanwaar hij komt
wie wordt zijn licht gewaar?
Hij opent ons de mond
En schenkt ons aan elkaar.*

STILTE

Vervolgen wij nu met enkele momenten van stilte
om ruimte geven aan wat ons op het hart ligt,
om stil te staan bij de stille kracht die in ons leeft.

SCHULD EN VERGEVING

V. Je was ziek
ik zocht je niet op.

Je was alleen
ik hield je geen gezelschap.

Je had honger
ik gaf je niet te eten.

Je had dorst
ik liet je niet drinken.

Je was vreemde, vluchteling
ik nam je niet op.

Je vroeg om je recht
ik hield mijn mond.

Je stierf en werd vergeten.

A. Het zij ons vergeven door wie er onder lijden
en door God en Goed,
de ziel en hartslag van ons leven.

BEZINNING EN LIED

G. *Gij hart, Gij bron van leven
ontferm U over ons.
Gij adem, ziel in mensen
ontferm U over ons.*

V. Brood van de korenaar
uit de aarde opgeschoten
door dauw bestoven
met regen gedrenkt
door de zon gekoesterd.

G. *Gij hart, Gij bron van leven
ontferm U over ons.
Gij adem, ziel in mensen
ontferm U over ons.*

V. Brood als het leven
om niet gegeven.
Brood als het bestaan dat wij
leiden en delen met elkaar.

G. *Gij hart, Gij bron van leven
ontferm U over ons.
Gij adem, ziel in mensen
ontferm U over ons.*

V. Brood in zijn handen: het leven,
ons bestaan waarvan liefde
het hart is, in wie alles
wordt voltooid, allen vereeuwigd.

(Peer Verhoeven)

G. *Gij hart, Gij bron van leven
ontferm U over ons.
Gij adem, ziel in mensen
ontferm U over ons.*

GEBED

V. Gij, Eeuwige,
er is veel gebrokenheid in uw schepping,
maar ongebroken is uw liefde,
ongebroken is de kracht
van het breken van het brood
en het delen van de beker.
Mens-zijn is: leven uit genade,
in solidariteit met vriend en vreemde,
in verbondenheid met al wat leeft.
Dat wij helen wat gebroken is
en werken aan een nieuwe wereld.

(naar Colet van der Ven)

A. Amen. Moge het zo zijn.

LIED

K. *Als Gij niet zijt*

G. *de grond waarop ik sta
de bron waaruit ik put
de einder waarheen ik ga -*

K. *als Gij niet zijt*

G. *wie ben ik dan
in tijd en eeuwigheid ?*

EERSTE LEZING **Over de Eucharistie**
Didachè 9:1-5

De Didachè is een vroegchristelijk geschrift uit ongeveer het jaar 100. Dit boekje bevat een heel eigen weergave van de woorden over beker en brood:

Wat betreft de Eucharistie: zeg dank op de volgende wijze. Ten eerste, over de beker: *‘Wij danken U, onze Vader, voor de heilige wijnstok van David, uw knecht, die U aan ons bekend hebt gemaakt door uw knecht Jezus. Aan U zij de glorie, nu en tot in eeuwigheid.’*

En over het gebroken brood: *‘Wij danken U, onze Vader, voor het leven en de kennis die U aan ons bekend hebt gemaakt door uw knecht Jezus. Aan U zij de glorie tot in eeuwigheid. Zoals dit gebroken brood werd verspreid over de heuvels, en werd verzameld en één werd, laat zo ook uw kerk verzameld worden tot aan de uiteinden van de aarde in uw koninkrijk, want van U is de glorie en de kracht door Jezus Christus, nu en tot in eeuwigheid.’*

LIED

*Het brood in de aarde gevonden,
het brood door handen gemaakt,
het brood van tranen en zorgen,
dat brood dat naar mensen smaakt.*

*Het brood van oorlog en vrede,
het dagelijks eendere brood,
het vreemde brood van de liefde,
het stenen brood van de dood.*

*Het brood dat wij duur verdienen,
ons lichaam, ons geld, ons goed,
het brood van ons samen leven,
die schamele overvloed.*

HET EVANGELIE

Lucas 22:15-27,
hertaald door Peer Verhoeven

Jezus ging met zijn vrienden aan tafel en zei: ‘Ik sta er op dit paasmaal met jullie te eten, want ik ga sterven.’ Dit was Petrus te machtig. ‘Dat zal jou niet gebeuren’, beet hij Jezus toe. Maar die viel tegen hem uit: ‘Ga weg, dit is des duivels! Want een mens gaat heen zoals dat bepaald is.’ Toen brak hij het brood en at ’t met hen. Hij nam zijn beker en droeg die over aan die hem gingen overleven.

Er ontstond paniek onder hen, want ze wisten niet hoe het nu verder moest en wie van hen het voortouw zou nemen. Hij zei alleen maar: ‘Macht en majesteit treiteren het volk en laten zich desondanks weldoener noemen. Dit past jullie niet. Onder jullie moet de hoogste de minste zijn; de leider dienaar. Wie is de belangrijkste: de tafelheer of de tafeldienaar? De heer natuurlijk. Ik ben onder jullie de gediensstige.’

LIED

*Dat brood dat wij moeten eten
om niet verloren te gaan.
Wij delen het met elkander,
ons hele mensenbestaan.*

*Gij deelt het met ons, zo deelt gij
uzelf aan ons uit voorgoed,
een mens om nooit te vergeten,
een God van vlees en bloed.*

OVERWEGING

Mensen zijn geen losse ego’s maar door en door sociale wezens. Ze zoeken elkaar graag op om tot rust te komen en nieuwe krachten op te doen. Vaak gaat dat gepaard met samen eten en drinken. Niet zozeer om hun honger te stillen of hun dorst te lessen, maar om uitdrukking te geven aan hun onderlinge verbondenheid.

Het is dan ook niet vreemd dat christelijke kerken een centrale plaats toekennen aan het avondmaal of de eucharistie. Dat is al vanouds zo. De eucharistie is door Jezus zelf in het leven geroepen, dat is wel zeker. Veel minder zeker is wat hij op de laatste avond van zijn leven precies gedaan en gezegd heeft. Daarover circuleren verschillende oude tradities.

Daarnet hebben we twee van die oude tradities horen vertolken: ze zijn te vinden in de Didachè en in het evangelie van Lucas.

In verband met de eucharistie spreekt de Didachè eerst over de beker, en daarna pas over het brood. Beker en brood worden hier niet betrokken op het bloed en het lichaam van Jezus. Het ene brood staat in de Didache voor iets anders, namelijk dat de deelnemers aan de eucharistische maaltijd één geheel vormen, of tot één geheel samengevoegd willen worden. Het ene brood staat voor de eenheid van de geloofsgemeenschap.

Ook het verhaal van Lucas over het laatste avondmaal lezen wij liever niet vanuit de latere duiding van Jezus' dood als een offer om God en de mensen weer met elkaar te verzoenen. Dat Jezus zijn beker overreikt aan zijn volgelingen, betekent dat hij zijn levenstaak, zijn missie, aan hen overdraagt. Zij moeten doorgaan met wat hem bezielde: aan tafel gaan met mensen van allerlei slag, solidair zijn met elkaar en met wie dan ook. Door een brood te breken en rond te delen moedigt Jezus ons aan het leven met elkaar delen. Waar dat gebeurt komt hij zelf weer in ons midden.

Kort orgelspel

Als we eucharistie vieren spelen we een heilig spel. We zien dan uit naar Gods ideale wereld en we lopen daar alvast op vooruit door te doen alsof het al zover is. Dat geeft ons de kracht om op de been te blijven. De verbondenheid die we dan beleven, willen we ook buiten onze eigen kring tot stand brengen. Wat we hier vieren moet uitlopen op allerlei vormen van dienstbetoon, vooral aan arme en kwetsbare mensen.

Dat volgelingen van Jezus hem blijven gedenken, betekent niet alleen dat ze de gedachtenis aan zijn lijden en dood levend moeten houden, maar ook dat ze héél zijn bevrijdend optreden hoog willen houden. Zijn manier van leven was daarom zo bevrijdend omdat hij steevast buitenstaanders opnam in de kring en bruggen sloeg tussen groepen die geneigd waren om elkaar links te laten liggen.

Als we zo tegen eucharistie aankijken doet het pijn dat kerken al eeuwenlang verdeeld zijn en niet samen aan tafel willen gaan. Pijnlijk is ook dat al te fanatieke kerkleiders strikte regels uitvaardigen waarmee ze bepaalde personen willen uitsluiten van

de volledige deelname aan de eucharistie, op grond van hun levensstaat, seksuele geaardheid of maatschappelijke positie. Door deze harde aanpak gaat de eucharistie fungeren als een splijtzwam en schrompelt de kerk ineen tot een groep die zichzelf beschouwt als de heilige rest.

Dat is niet waar wij hier op uit zijn. Wij willen niemand buitensluiten, iedereen is welkom. Door brood en beker met elkaar te delen kunnen we uitgroeien tot een hechte gemeenschap. Door dit ritueel worden we bevrijd van onze gehechtheid aan ons eigen ego en van onze neiging ons op te sluiten in de al te beperkte kring van soort zoekt soort, van vrienden onder elkaar en van ons kent ons. Door dit ritueel worden mensen die vreemden waren voor elkaar, omgevormd tot elkaars broeders en zusters, die openstaan voor anderen, wie dat ook zijn en waar ze ook vandaan komen. Als dat eens waar werd! Of zou dat alleen maar een mooie droom zijn?

BELIJDENIS

Lied en tekst

G. *Alle leven is gegeven*

door wie onze Oorsprong is.

Die ons vraagt om zo te leven

dat er hoop en toekomst is.

V. **Ik geloof in God,**

Oorsprong en onuitputtelijke bron van Leven,

die ons leven geeft

om het vrucht te laten dragen

en weer door te geven.

Ik geloof in het Leven

dat mij overkwam

en steeds weer toekomt.

Ik geloof dat mijn toekomst Leven is.

A. **Ik geloof dat Leven onweerstaanbaar doorgaat**

wanneer wij het van harte delen –

dat die na ons komen

onze levenslijn doortrekken

en met zich meedragen

wat wij erin hebben gelegd.

V. **Ik geloof in het Leven,**

in God die zich in mensen laat kennen

en hen vraagt het beste in elkaar tot leven te

wekken.

Ik geloof dat Jezus ten voeten uit
het beeld is geworden
van het beste in mensen
ons een broeder, God een zoon

- A. Ik geloof dat het Leven, mijn leven
niet op een breekpunt uitloopt,
maar - het keerpunt voorbij –
zijn voleinding vindt in zijn Oorsprong.
Ik geloof dat de graankorrel
het stervenskeerpunt voorbij
zijn vruchten toont.

(met dank aan Fons Baeten)

- G. *Zo geloven is God loven,
zo geloven is te doen –
zo geloven komt van boven,
komt van binnen, gaan we doen.*

ORGELSPEL

Collecte
Brood en beker

GEDACHTENIS

Hem herkennen
in het breken van het brood.

In het brood het leven zien
met een hart dat Liefde is –
aan wie wij ons door alles heen
mogen toevertrouwen –

om wie wij in geen graf berusten,
in geen dood ten ondergaan –

om wie wij allen gedenken
die ons dierbaar zijn
en die niet meer bij ons zijn
en die wij missen.

Liefdevol noemen wij vanavond met name Cees
van Hooft (1989), rond zijn verjaardag. Vol respect
en met dankbaarheid gedenken wij ook Joke
Baeten, die jarenlang deelnam aan onze vieringen
en op 30 juli is overleden. Op 5 augustus hebben
wij haar vanuit deze kerk uitgeleide gedaan.

Bidden we voor mensen in Oekraïne die in angst en
wanhoop moeten leven. Getroffen als ze zijn door
aanhoudend oorlogsgeweld, dat drijft op haat en

leugens. Nu al meer dan ene half jaar. Vergeet niet
al die mensen, groot en klein, die van huis en haard
zijn weggevlucht of zijn gedeporteerd. Gedenk hen
die hun leven geven in hun strijd voor vrijheid en
gerechtigheid. Breng ons allen in beweging, vuur
ons aan om samen te streven naar een keerpunt ten
goede in een strijd die nooit had mogen beginnen.

- A. Er zij licht, vrede, rust.

KLEIN DANKLIED

*Gij hebt, o God,
dit broze bestaan gewild,
hebt boven 't nameloze
mij uitgetild.*

*Laat mij dan dankbaar leven
de volle tijd,
geborgen
in de bevende zekerheid*

*dat ik niet
uit dit smal en onvast bestand
van mijn bestaan zal vallen
dan in uw hand.*

GEBED AAN TAFEL

- V. Van kindsbeen af heet hij Jezus,
'God bevrijdt', dat is zijn naam en zijn devies.
Door zijn menselijkheid en godsvertrouwen
is hij een toonbeeld geworden voor velen.
Aan hem zien we wie wij zelf kunnen zijn.
Jezus was voluit een mens van vlees en bloed,
ook volkomen vol van God was hij.

- G. *Al wie eten van dit brood
het breken en delen met de ander,
zij houden de Heer in leven onder ons.
Ze zijn hem trouw tot alles is volbracht.*

- V. Hij leefde van wat komen gaat
en bracht Gods nieuwe wereld op aarde.
Hij trok vrijelijk op met marginale figuren,
die men toen graag 'zondaars' noemde;
bij voorkeur met hén deelde hij zijn tafel.
In woord en daad maakte hij waar,
dat ons leven draait om recht,
en om barmhartigheid en trouw.

Zo kreeg hij vele volgelingen,
vrouwen en mannen, die erkenden
dat hij gedreven werd door Gods Geest.

Steeds was Jezus voor anderen in de weer,
vooral voor zieken en de minsten der mensen,
maar ook was hij vaak in gebed verzonken,
alleen op een stille plek of in de bergen,
waar hij nieuwe krachten opdeed,
want bidden maakt anders
en opent ook onze eigen ogen
voor wat ons nu te doen staat.

Toen hij wist dat zijn uur gekomen was
nam hij afscheid van zijn vaste volgelingen.
Hij nam een brood, brak het en zei:
'Dit ben ik, mijn leven, dat gebroken wordt
en dat ik met jullie heb gedeeld.'

G. *Al wie eten van dit brood
het breken en delen met de ander,
zij houden de Heer in leven onder ons.
Ze zijn hem trouw tot alles is volbracht.*

V. Ook nam hij een beker met wijn
en zei: 'Dit is mijn levensbeker,
die staat voor mijn geluk en lijden,
en voor mijn levenstaak, mijn missie,
die ik nu aan jullie overdraag:
ga door met wat mij steeds bezielde.
Blijf dit doen, telkens weer,
om mij te gedenken; zo hou je mij
niet alleen in ere, maar ook in leven.'

Na zijn arrestatie is hij uitgeleverd aan Pilatus,
die als de dood was voor oproerkraaiers.
Deze zetbaas van de keizer liet Jezus kruisigen,
zodat zijn beweging weldra zou doodbloeden,
maar niets was minder waar.
Want na zijn dood hebben zijn volgelingen,
vrouwen voorop, tot hun eigen verbazing
ervaren dat Jezus méér leeft dan ooit tevoren.

G. *Al wie eten van dit brood
het breken en delen met de ander,
zij houden de Heer in leven onder ons.
Ze zijn hem trouw tot alles is volbracht.*

V. Razendsnel gingen ze nieuwe geloofsgroepen
vormen en trokken ze de wijde wereld in

om anderen te winnen voor hun overtuiging
dat Jezus blijvend een spilfunctie vervult
overal waar Gods nieuwe wereld ontspruit.

Tot aan de voleinding van deze wereld.
worden wij aangevuurd door de Geest,
die Gods kracht en wijsheid is
en ons steeds uittilt boven wat in ons eigen
vermogen ligt.

Bezield door deze Geest gaan wij verder,
solidair met onze nabije naasten, wie dan ook,
en met mensen ver buiten onze eigen kring,
in het besef dat God present is waar wij zijn.

Zingen wij nu het Onze Vader,
het gebed dat Jezus ons heeft aangeleerd:

ONZE VADER

Gezongen

*Onze Vader die in de hemel zijt
uw naam worde geheiligd,
uw rijk kome; uw wil geschiede
op aarde zoals in de hemel.
Geef ons heden ons dagelijks brood
en vergeef ons onze schuld
zoals ook wij aan anderen
hun schuld vergeven.
En leid ons niet in bekoring,
maar verlos ons van het kwade.
Amen.*

V. Voel je vrij om aan te sluiten bij het delen van
brood en beker. Iedereen is welkom.

COMMUNIE

ORGELSPEL

LIED

*Gij, Gij peilt mijn hart
Gij doorgrondt mij,
Gij weet mijn gaan en mijn staan.
Gij kent mijn gedachten van verre
mijn reizen en trekken, mijn rusten.*

*Mijn wegen, alle, zijn U bekend -
ieder woord dat komt op mijn lippen,
onuitgesproken nog, Gij hoort het al.
Beklim ik de hemel, daar zijt Gij,
daal ik af in de aarde, daar vind ik U ook.*

*Had ik vleugels van morgenrood,
vloog ik over de verste zeeën,
ook daar Gij, uw hand
uw rechterhand die mij vasthoudt.*

*Uw schepping ben ik in hart en nieren,
Gij hebt mij geweven
in de schoot van mijn moeder.*

*Gij Eeuwige, peil nu mijn hart
doorgrond mij,
toets mijn verborgen gedachten.
Ik ben toch niet op een doodlopende weg.
Leid mij voort op de weg van uw dagen.*

GEBEDEN EN LIED

- V. Dat wij Oost-Indisch doof blijven
voor nepnieuws, grootspraak en bedrog,
en daar onvermoeibaar tegenin gaan
door onze oren en ogen wijd te openen
voor wat waar is en echt doorleefd.
- G. *Bij U is er rust,
ik vertrouw op U.
Gij wijst mij de weg ten leven.
het volle leven.
Op U vertrouw ik.*
- V. Dat we leren spreken over wat ons bezielt
en dat wij niet verstommen
zodra God ter sprake komt,
ook al is er geen taal die Hem vertaalt.
- G. *Bij U is er rust,
ik vertrouw op U.
Gij wijst mij de weg ten leven.
het volle leven.
Op U vertrouw ik.*
- V. Dat wij stem geven aan hen
die monddood worden gemaakt
omdat zij hun stem hebben durven verheffen
tegen allerlei vormen van onrecht.

G. *Bij U is er rust,
ik vertrouw op U.
Gij wijst mij de weg ten leven.
het volle leven.
Op U vertrouw ik.*

ZEGENWENS

Gezegend zijt Gij,
die ons zo vreemd bent en zo vertrouwd,
dichter bij ons dan wij bij onszelf zijn,
open onze oren en ogen voor uw aanwezigheid.

Moge de Eeuwige ons zegenen en behoeden,
moge de Ene het licht van zijn gelaat
over ons doen schijnen en ons genadig zijn.
Doe lichten over ons uw aangezicht
en geef ons vrede.

Zegene ons de levende en barmhartige God,
de Vader, die onze Oorsprong en Bestemming is,
de Zoon, onze Lot- en Reisgenoot,
en de heilige Geest, onze Levenskracht.

A. Amen

ORGELSPEL

TEKST TER EIGEN OVERWEGING

De Heer richt op zijn berg een maaltijd aan.
Herdichting van Jesaja 25: 6-8 door Willem Barnard (1920 – 2010).

**De Heer richt op zijn berg een maaltijd aan,
van spijs en merg, van uitgelezen wijnen;
van heind' en ver zal men aan tafel gaan,
de Heer is gul en goed voor al de zijnen.**

**Gezuiverd en belegen is de wijn,
zo rood als bloed, gerijpt tot heil en zegen;
op deze berg zal 't feestlijk toeven zijn,
hier leidt de Heer ons heen langs alle wegen.**

**Op deze berg neemt Hij de sluier weg
waar alle volkeren mee zijn omwonden;
de duisternis zal worden afgelegd,
geheimen opgeklaard, boeien ontbonden.**

**Wij treden aan het ontoegankelijk licht,
wij volkeren, wij heidenen, wij mensen;
wij zien het leven-zelf in het gezicht,
God haalt ons thuis van achter alle grenzen.**

**En Hij, het leven-zelf, verslindt de dood
tot overwinning en van alle ogen
wist Hij de tranen af. Het ochtendrood
gaat stralend op, een opgang uit den hoge.**

**Dit zeiden zijn profeten in zijn geest;
de ban-kring van de dood zal zijn gebroken,
de smaad van Israël wordt uitgewist;
zo zal het gaan, want zo heeft Hij gesproken.**

VERANTWOORDING

**Deze viering is samengesteld door de Liturgische
Werkgroep van Open Kerk.
Overweging: Wim Weren.**

**Aan wat op aarde leeft (A 69);
Gij hart, Gij bron van leven (A 66);
Als Gij niet zijt (A 204);
Het brood in de aarde gevonden (A 149);
Alle leven is gegeven (A 93 o);
Klein danklied (A 261);
Al wie eten van dit brood (A 2);
Onze Vader (A 76);
Gij, Gij peilt mijn hart (A 51);
Bij U is er rust (A 263).**

**Illustratie, Brood en beker tijdens een viering in
Open Kerk Helvoirt.**

© Open Kerk Helvoirt 2022

INTENTIES VOOR DE GEDACHTENIS

**Wij spreken in elke viering intenties uit voor
overledenen. Namen daarvoor kunt u doorgeven
aan Wim Weren, telefonisch (013 52 19 343) of via
e-mail (w.j.c.weren@gmail.com). Uiteraard kunt u
ook andere intenties doorgeven.**